

The Grimm Brothers Today: Kinder- und Hausmärchen and its Legacy, 200 Years After

Lisabon, Portugal, 21.-23. lipnja 2012.

Simpozij „Braća Grimm danas. *Kinder- und Hausmärchen* (KHM) i njihovo nasljeđe 200 godina kasnije“, održan je u Lisabonu od 21. do 23. lipnja 2012. godine u organizaciji Universidade nova de Lisboa, Instituto de Estudos de literatura Tradicional, Faculdade de Ciencias sociais e humanas. U organizacijskom odboru bili su profesori navedenoga fakulteta: Francisco Vaz da Silva, Isabel Cardigos, Ana Paula Guimanes i Ana Paiva Morais, mahom stručnjaci s područja usmene narodne književnosti, lingvistike i prevođenja. Plenarna predavanja održali su Sadhana Naithani s Jawaharlal Nehru University, New Delhi, India, na temu „A wild philology“ [Divlja filologija], Christine Shojaei Kawan iz instituta Enzyklopädie des Märchens u Njemačkoj, na temu „Once two brothers had a workshop...“ [Jednom su dvojica braće imala radionicu...], Maria Tatar s Harvard University, SAD, na temu „The call of the wild: Why fairy tales are good to think with“ [Zov divljine: zašto su bajke dobre za razmišljanje], Valdimar Hafstein s University of Iceland, Island, na temu „The opposite of property: How the Grimm brothers helped to create the public domain (and why perhaps that wasn't so great)“ [Suprotnost vlasništvu: kako su braća Grimm pomogla stvoriti javnu domenu (i zašto to možda i nije bilo tako dobro)], Jack Zipes s University of Minnesota, SAD na temu „Seeds of revolution in the Grimms' tales: The role of superheroes from Six Who Changed the World to Seven Samurai“ [Sjeme revolucije u pričama Grimmovih: uloga superheroja od Šestorice koja su promijenila svijet do Sedam samuraja] te Donald Haase s Wayne State University, SAD, na temu „The Brothers Grimm as cultural icons“ [Braća Grimm kao kulturne ikone]. Sva predavanja bila su vrlo zanimljiva i na visokoj znanstvenoj razini, kao i diskusija nakon njih. Možda je najvažnije osvrnuti se na izlaganje Christine Shojaei Kawan u kojemu je predstavila projekt *Die Enzyklopädie des Märchens*, rezultat kojega je istoimeno djelo objavljeno u izdanju izdavačke kuće Walter de Gruyter. U njemu su prikazani rezultati gotovo dvije stotine godina dugoga međunarodnoga istraživanja u području usmene pripovjedačke tradicije u prošlosti i u sadašnjosti. Projektom je predviđeno da će biti objavljeno ukupno četrnaest svezaka *Enciklopedije bajki*, svaki od po 720 stranica. U tu je svrhu indeksirano 3.900 abecedno poredanih članaka koji govore o metodama, stilu, strukturnim problemima, pitanjima, podrijetlu i nastanku pripovjedačkoga dobra, zatim kraćih monografija o bitnim pripovjednim vrstama i motivima, biografije istraživača, sakupljača i autora važnijih za područje istraživanja, popis korištenih izvora, kao i nacionalna i regionalna istraživačka izvješća.

Rad konferencije se, nakon plenarnih predavanja, nastavio u pojedinim sekcijama o usmenim i pisanim tekstovima, rodovima i vrstama i ponovnom vrjednovanju njihovih granica (*Oral/written Texts, Types, and Genres: Reassessing Boundaries*), o bajci kao vrsti nakon Grimmovih (*Fairy Tale and Genre in a Post-Grimm Era*), o europskim suvremenicima braće Grimm (*Brothers Grimm and their European Contemporaries*), o perspektivama

odraslih i dječjih čitatelja Grimmovih bajka (*Cross-Perspectives on the Grimm Märchen*), o suvremenim temama predstavljenima kroz obličje bajke (*Contemporary Issues in Traditional Fairy-Tale Guise*), o metamorfozi kao metafori i transformativnoj čaroliji u KHM Grimmovih (*Metamorphosis as Metaphor: Transformative Magic in the Grimms' KHM*), o recepciji, prijevodima i proliferaciji u odnosu prema grimovskim tradicijama (*Reception, Translation, Proliferation: Recollecting Grimm Traditions*), o Grimmovim bajkama, naslijeđu i vizualnim umjetnostima (*Grimm Märchen, Heritage, and the Visual Arts*) o transgresivnim pričama s aspekta 'queer'-skupina (*Transgressive Tales: Queering the Grimms*), o pedagoškim uporabama bajke (*Pedagogical Uses of the Fairytale*), o filmskim adaptacijama Grimmovih bajki (*Filmic Adaptations of the Grimm Fairy Tales*), o ponovnom rodnom određenju Grimmovih bajki u ženskoj prozi (*Re-engendering Grimm Märchen in Women's Fiction*), o Grimmovima u Americi s obzirom na fenomene artifaktualizacije, autorizacije i artificijelnosti (*The Grimms in America: Artifactualization, Authorization, and Artifice*), o bajkama Grimmovih u portugalskoj dječjoj književnosti (*Revisiting Grimm Märchen in Portuguese Children's Literature*), o zbirci KHM na razmeđu učenih tradicija i popularne književnosti, umjetničkih i narodnih pripovijedi (*KHM at the Intersection of Learned Tradition and Popular Literature, Art and Folk Narrative*), kao i o kreativnim uporabama bajki u multimediji, performansama i kombiniranim vrstama umjetničkoga izražavanja (*Creative Uses of Märchen in Multimedia, Performance, and Cross-genre Retellings*).

Kao što je vidljivo iz navedenih naziva pojedinih sekcija, raspon tema kretao se od samih početaka usmene narodne književnosti, posebice bajki, pa sve do prisutnosti bajki u vizualnim umjetnostima, suvremenim medijima i multimedijским adaptacijama. Naročito su zanimljiva bila izlaganja etnografa i antropologa te paralele koje su povučene između bajki raznih zemalja, ali i pitanje mogućega utjecaja, odnosno zajedničkoga podrijetla arhetipskih slika, kako u bajkama braće Grimm, tako i u drugim bajkama diljem svijeta. Primjeri iz portugalske književnosti kao zemlje-domaćina bili su opširno prezentirani i komentirani, pri čemu treba izdvojiti izlaganje Francisca Vaz da Silve koji je detaljno opisao i simboliku i veze između portugalskih bajki i bajki braće Grimm. Bajke su često opisivane kao moguća poveznica između tradicije i suvremenosti, odnosno popularne literature. Pedagoška uporaba bajki, prikazi istraživanja iz pedagoške prakse doprinijeli su konkretizaciji, tj. prikazali aktualnost bajki u odgoju i obrazovanju djece. Prilozi američkih kolega otvorili su pitanje autorstva, a naročito pitanje dubine tumačenja bajki, odnosno mijenjanja njihovoga osnovnoga sadržaja i simbolike.

Iz Hrvatske su, u radu konferencije, i to u sekciji o pedagoškoj uporabi bajke, sudjelovali Vladimira Velički i Damir Velički izlaganjem o multimedijским adaptacijama Grimmovih bajki te njihovim mogućnostima i ograničenjima („Multimedia adaptations of the Grimms' fairy tales: Possibilities and limits“), te Marina Gabelica izlaganjem o Grimmovim bajkama u novim medijima („Grimm's fairy tales in the new media“), svi s Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Osim rada u sekcijama bila je organizirana i projekcija filmova nastalih na temelju bajki braće Grimm te okrugli stol. Organizacija simpozija bila je iznimno uspješna, a izloženi su referati, znanstveno i stručno relevantni, često i inovativni. Budući da su se u Lisabonu okupili znanstvenici i stručnjaci iz raznih dijelova svijeta, diskusija o djelu braće Grimm razvijala se u raznim pravcima, obuhvaćajući kako povijesne prikaze, tako i sadašnje stanje i moguće projekcije u budućnost. Naročito su zanimljivi bili prikazi kolega izvan europskoga kulturnoga kruga, odnosno njihova percepcija bajki braće Grimm, kao i usporedbe s usmenom narodnom tradicijom zemalja iz kojih dolaze. Većina je izlaganja dostupna u elektroničkom obliku, a očekuje se i izdavanje zbornika kako bi radovi izneseni na skupu bili što dostupniji široj znanstvenoj zajednici.

Vladimira Velički

Crossing Boundaries: Translations and Migrations – 33rd IBBY International Congress

London (United Kingdom), 23-26 August 2012

London was the site for the 33rd International Board on Books for Young People World Congress where attendees gathered around the theme of *Crossing Boundaries: Translations and Migrations*. For a brief few days, August 23-26, each person crossed his/her own personal boundaries of geography, language, ideological notions around children and books, and other cultural parameters, to share invigorating discussions, enriching 'aha' moments, and critical considerations that followed each individual home. Participants came from countries around the globe to contribute to an exploration of how books and stories for children and young people cross boundaries and migrate across countries and cultures. Parallel session topics were focused on globalization and immigration in children's literature as reflected in society, dual-language texts, cultural exchange and the art of translation. One symposium, for example, offered contrasting views of national identity as revealed in picture and chapter books on immigration. Another provided rich insights to translation by focusing on translation theory today, the translator as co-creator, and the translation of images. Yet another symposium revealed boundary crossings through global social networking. Between the many engaging sessions, one could find guest speakers such as Aiden Chambers, Anthony Browne, Shaun Tan, Eliacer Cansino, Elizabeth Laird, Ifeoma Onyefulu, Kitty Crowther, and many others – all sharing their concerns, celebrations, and current involvements in the children's literature field. Michael Rosen's thought-provoking talk was entitled "Migration – Towards a New Normal." A highlight on the traditional role of story brought storytellers such as Dashdondog Jamba, Sonia Nimr, and Michael Harvy to remind listeners of the ongoing power of stories to travel across boundaries of all kinds. Of course, there was cultural entertainment, such as a children's performance from Theater Peckham as well as more somber moments in consideration of the continued support for children in disaster-stricken areas of Japan following the earthquake of 3-11.